

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

ul. Przemysłowa 30/32, 00-450 Warszawa

Warszawa, 17 sierpnia 2011 r.

ZSS/500/61/2011/KT

Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Minister Sprawiedliwości

Wzajemny Panie Ministrze,
uprzejmie informuję, że docierają do mnie skargi, iż w toku czynności egzekucyjnych

w sprawach cywilnych komornicy sądowi dokonują zajęcia wierzytelności z tytułu zwrotu nadpłaty w podatku dochodowym od osób fizycznych, która powstała na skutek odliczenia ulgi, o której mowa w art. 27f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307 z późn. zm.), tzw. ulgi prorodzinnej. Kwota zwrotu nie jest traktowana jako prawo niezbywalne, o którym mowa w art. 831 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), przywołanej dalej jako k. p. c. Do należności tej nie stosuje się również innych przepisów tworzących katalog wyłączeń i ograniczeń spod egzekucji, np. art. 829, 831, 832 i 833 k. p. c.

Wprowadzenie do polskiego systemu podatkowego ulgi, o której mowa powyżej, miało wpłynąć na poprawę sytuacji materialnej, a także społecznej, wielu rodzin, zwłaszcza mających na utrzymaniu kilkoro dzieci. Czynności komorników obejmujące nadpłaty w podatku dochodowym powstałej wskutek odliczenia ulgi prorodzinnej sytuacji tej nie poprawiają.

Wobec powyższego, na podstawie art. 3, 10 i 10a ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), proszę Pana Ministra o analizę przedstawionej praktyki komorniczej i rozważenie zasadności podjęcia działań legislacyjnych mających na celu włączenie ww. należności do katalogu świadczeń niepodlegających egzekucji.

Z wyrazami szacunku
Marek Michalak

Warszawa, dnia 21 września 2011 r.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu

Znak spr. - DW O i P - IV - 072 -
7/11/4

Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka
ul. Przemysłowa 30/32
00-450 Warszawa

Stanowmy Panie Rzeczniku.

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 17 sierpnia 2011 r., znak ZSS/500/161/2011/KT, dotyczące prowadzenia przez komorników sądowych egzekucji z nadpłaty w podatku dochodowym powstałej na skutek odliczenia od podatku kwoty tzw. ulgi prorodzinnej oraz zawierające prośbę o rozważenie zasadności podjęcia działań legislacyjnych mających na celu włączenie takich należności do katalogu świadczeń niepodlegających egzekucji, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Poruszony, w skierowanym do Ministra Sprawiedliwości piśmie, problem dotyczy możliwości prowadzenia przez komorników sądowych egzekucji z nadpłaty w podatku dochodowym od osób fizycznych, która powstaje w następstwie odliczenia ulgi podatkowej na dziecko. Możliwość odliczenia od podatku dochodowego określonej kwoty na każde dziecko w danym roku

podatkowym została przewidziana w art. 27f *ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 51 poz. 307 ze zmianami)*. Przepis ten statuując możliwość odliczenia przedmiotowej ulgi, jednocześnie określa przesłanki przyznania oraz obliczenia jej wysokości.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym kwota nadpłaty podatku powstała na skutek odliczenia ulgi na dziecko może być przedmiotem zajęcia i egzekucji komorniczej.

W myśl art. 803 *ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zmianami)*, zwanej dalej k.p.c., tytuł wykonawczy stanowi podstawę do prowadzenia egzekucji o całe objęte nim roszczenie i ze wszystkich części majątku dłużnika, chyba że z treści tytułu wynika co innego.

Przedmiotowe i podmiotowe ograniczenia egzekucji wynikają z przepisów art. 829 k.p.c., 831 k.p.c., 832 k.p.c. i 833 k.p.c. tworzących katalog wyłączeń i ograniczeń. Powyższe przepisy nie wymieniają jako wolnej od egzekucji żadnej ulgi podatkowej. Komornik może zatem skierować egzekucję do nadpłaty w podatku dochodowym od osób fizycznych powstałej na skutek odliczenia ulgi podatkowej na dziecko.

Wprowadzenie do systemu prawnego ulgi podatkowej na dziecko miało przyczynić się do poprawy sytuacji materialnej rodzin, zapewniając im dodatkowe środki finansowe służące zaspokojeniu potrzeb związanych z wychowywaniem dzieci. Wydaje się, iż prowadzona przez komornika sądowego egzekucja z nadpłaty w podatku dochodowym, która powstała na skutek odliczenia ulgi prorodzinnej, zmierzająca do zaspokojenia wierzycieli podatnika, celu tego nie realizuje.

W tym stanie rzeczy należy zgodzić się z twierdzeniem wyrażonym przez Pana Rzecznika, iż funkcjonowanie obecnych regulacji prawnych w omawianym zakresie może utrudniać realizację założeń ustawy podatkowej wprowadzającej ulgę prorodzinną.

Z uwagi na doniosłość i charakter poruszonego zagadnienia, omawiana kwestia zostanie przedstawiona działającej przy Ministrze Sprawiedliwości Komisji

Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego z prośbą o rozważenie zasadności podjęcia działań legislacyjnych w kierunku włączenia należności przypadającej z wyżej wymienionej ulgi podatkowej do katalogu świadczeń niepodlegających egzekucji.

O wynikach działań podjętych w omawianej kwestii zostanie Pan niezwłocznie poinformowany odrębnym pismem.

2 powołaniem

St. Chmielewski
Stanisław Chmielewski